

TOLERANCJA KOLORU

Pośród najczęściej zadawanych pytań są te, o dopuszczalne wahania dostarczonych kolorów lub pomalowanych przedmiotów wg tabeli kolorów RAL będącej podstawą złożonego zamówienia. Pytania te zwykle mają charakter reklamacji i im mniej doświadczony jest pytający, tym bardziej staje się oburzony dowiadując się, że RAL nie określa żadnych limitów, poza którymi kolor RAL nie jest już kolorem RAL.

Więksi użytkownicy mają wyspecjalizowaną załogę i narzędzia do wystarczającego sprawdzania kolorów i upewnienia się, że ich postrzeganie koloru jest właściwe. Ponadto mogą oni ustalać limity od samego początku, gdyż są zaznajomieni z przedmiotem i stosują kolor wyłącznie lub przeważnie na określonym polu zastosowania. W tym przypadku stałe uzgodnienia są możliwe i weryfikowalne, dlatego też RAL nie otrzymuje żadnych pytań związanych z tolerancją koloru z tego kręgu użytkowników.

W niekorzystnej sytuacji są mniejsze i średnie podmioty, które nie tylko nie dysponują narzędziami do pomiaru koloru, lecz również brak im doświadczenia i wiedzy teoretycznej w tym zakresie. Dopóki pojedyncze przedmioty są polakierowane problem może być mniejszy. Jednak przeważnie małe i średnie firmy są podwykonawcami, a co za tym idzie ich produkty są łączone z produktami innych podmiotów.

Może nawet być tak, że warunkiem albo wymogiem umów dostawy, będzie to, że powierzchnie są identyczne z innymi pod względem koloru. Jak pokazuje praktyka, często prowadzi to do sporów, które ze względu na brak odpowiednich standardów skutkują nie tylko pewnymi modyfikacjami, ale także redukcją cen, kolejnymi ulepszeniami itp.

Tymi, którzy wydają się być szczególnie zainteresowanymi w tym zakresie, są producenci elementów konstrukcji metalowych, niezależnie od tego czy sami nakładają powłoki na małą skalę, czy kupują polakierowane produkty. Ze względu na charakterystykę powierzchni, elementy te silnie odzwierciedlają wrażenia kolorystyczne i często są zestawiane z wbudowanymi w konstrukcję częściami dostarczonymi przez różnych wykonawców, czy są to drzwi, listwy świetlne czy inne okrycia.

Zastanawiając się nad tym jak – nawet po nałożeniu tego samego lakieru – różne struktury powierzchni wpływają dodatkowo na odbiór koloru i nad problemami wynikającymi z częstego współistnienia różnych procesów lakierniczych, jak natrysk, malowanie proszkowe itp., termin „ryzyka niepoliczalnego” od razu przychodzi na myśl.

Z drugiej strony, sytuacja bycia zależnym w wielu przypadkach od emocjonalnej oceny wielkości odchylenia koloru nie jest w żaden sposób zadowalająca.

Powinna być przynajmniej możliwość odniesienia się do ustalonych wytycznych w razie sporu. Na ten cel, mniejsze przedsiębiorstwa powinny również mieć dostęp do narzędzi pozwalających na pomiar koloru po złożeniu odpowiedniego zamówienia. Potrzebne są wytyczne podobne do tych ustalonych przez normę DIN 6175 dla renowacji samochodów.

W omawianym problemie, ograniczenie zakresu stosowania danego numeru koloru RAL do pewnej centralnej lokacji koloru, nie byłoby w żaden sposób pomocne. Główną przyczyną tej bezcelowości jest prosty fakt, że w zależności od gałęzi produkcji, tolerowane są ograniczone lub bardzo szerokie wahania koloru, a zatem ustalenie danego limitu odchyień byłoby w każdym przypadku niekorzystne dla jednej z gałęzi.

Ponieważ kolor produktu będąc jednym z kryteriów jego jakości, jest równie ważny, a czasem nawet ważniejszy niż inne cechy jakościowe wyrobu, opracowanie wytycznych co do tolerancji koloru, przynajmniej jako rekomendacja, byłoby trudnym zadaniem dla zainteresowanych.

W chwili obecnej umowy dotyczące próbek od dostawców, które po zatwierdzeniu stanowią integralną część kontraktu, są najbardziej wiarygodną procedurą, pozwalającą częściowo uniknąć reklamacji od klientów bez konieczności stosowania przyrządów pomiarowych.

Kolor RAL czy nie?

Przy zamawianiu koloru na podstawie numerów kolorów RAL nie powinno być żadnych problemów, jako że każdy odcień jest przypisany do danego numeru. Zadaniem RAL'a jest dostarczenie odpowiednich próbek kolorów. Producenci stosują obowiązujące wzory kolorów z rejestrów 840-HR i 841-GL jako model oraz do kontroli jakości podczas produkcji.

Odchylenia kolorów często prowadzą do problemów w przypadkach, gdy różni dostawcy muszą być połączeni. W tym przypadku, nawet niewielkie odchylenia są zauważalne. Zatem RAL stale otrzymuje następujące pytania:

- Który kolor jest „właściwym” kolorem RAL?
- Kiedy kolor jest jeszcze kolorem RAL a kiedy już nie?
- Kto może pomóc w przypadku sporu

W odpowiedzi na te pytania można stwierdzić, że:

Oryginalne karty kolorów sporządzone przez RAL pokazują kolor przypisany określone numerowi. Powinny one być podstawą porównania.

Jako, że kolory RAL mogą być stosowane przez każdego i w różnym celu, RAL uznaje, że nie jest w stanie kontrolować produktów wytwarzanych na podstawie kart palety RAL. Dlatego też RAL nie przewiduje żadnych tolerancji koloru, gdyż są one przedmiotem różnych specyficznych wymogów handlowych.

W przypadku niezadowolających dostaw, udzielić pomocy jest w stanie wyłącznie zaprzysiężony ekspert. Adres kompetentnego eksperta można uzyskać w Niemczech od Izby Przemysłowo-Handlowej, Izby Rzemieślniczej oraz lokalnych sądów.